

Magasin B Nr. 1 2020

Skriver för livet

Marianne Goldman
om att hitta
sina smärtpunkter

Leva med
bröstcancer

”När jag
berättade på
jobbet blev det
knäpptyst.”

*Truckföraren Emil
Persson fick bröstcancer*

**Bröst-
konst**

Kupor, krukor,
kulor &
hängbröst

BRÖSTCANCER
FÖRBUNDET

älska vaginan

Ge vaginan den fukt och kärlek som den förtjänar. VagiVital är en hormonfri aktivgel som återfuktar känsliga underliv, lindrar sveda och minskar samlagssmärta. Som medlem får du 30% rabatt på VagiVital t.o.m. 30/04 -2020. Uppge koden ALLTIDROSA på vagivital.se så dras rabatten automatiskt. Läs mer på vagivital.se

VÄGI
VITAL
vagivital.se

Marianne Goldman.

Förgyll vardagen med vackra bröst i många former.

Nr 1 2020

7 **Välkommen.**

8 **Personligt** Författaren **Marianne Goldman** håller skriverworkshops för kvinnor med bröstcancer.

15 **Aktuellt** Forskaren **Johan Hartman** studerar AI.

Tema Manlig bröstcancer

18 Kunskapen om manlig bröstcancer växer. Men än finns mycket kvar att lära.

23 Alla män med bröstcancer bör göra en **ärftlighsetutredning.**

24 **Emil Persson** visste inte att män kunde få bröstcancer, förrän han drabbades själv.

30 Guiden – Så funkar manlig bröstcancer.

33 **Vi svarar** Våra experter reder ut dina funderingar.

34 **Livsglädje** – Bröstkonst.

36 **Föreningsliv Pink Dragon Ladies** paddlar mot VM.

38 **Min insamling** MC-klubben **Pink Wild Roses** gjorde en kalender till förmån för Bröstcancerfonden.

Magasin B

*Magasin B är
Bröstcancerförbundets
medlemstidning.
Tidningen handlar om
att leva med bröstcancer
och vill vara din bästa vän
som kan allt om diagnos
och behandling. Här finns
starka berättelser, den
senaste forskningen
och inspirerande
förebilder.*

Kontakta oss

Bröstcancerförbundet
Telefon kansli: 08-546 40 530
E-post: info@brostcancerforbundet.se
www.brostcancerforbundet.se
Swish: 9005919
Organisationsnummer:
80 20 10-42 64

ANSVARIG UTGIVARE
Susanne Dieroff Hay
070-239 21 83
susanne.dieroffhay@brostcancerforbundet.se

REDAKTÖR
Annika Sjöberg
08-556 06 444
annikal@a4.se

OMSLAG
John Sandlund

TRYCKERI
Trydells, Laholm

Upplaga: 12 500 ex
ISSN: 2003-0010

PRODUKTION
A4 Text och Form
a4.se

Vill du annonsera i Magasin B?

Kontakta:
Mette Hofman-Bang: 08-546 40 530
mette.hofman-bang@brostcancerforbundet.se

PRENUMERERA PÅ MAGASIN B:
info@brostcancerforbundet.se

Nästa nummer utkommer
den 9 mars 2020

Bekväm och pålitlig kompression

JOBST® har mer än 50 års erfarenhet av kompressionsbehandling vid lymfödem

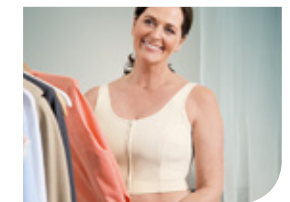
Lymfödem i arm och bröst kan uppstå efter bröstcancerbehandling. Det finns bra hjälp att få. Är du svullen eller känner en tyngdkänsla, kontakta din vårdgivare/lymf terapeut för utprovning av kompressionsplagg.

JOBST® Bella® Lite
Tunn armstrumpa och handske i rundstickat material med graderad kompression för lättare ödem. Finns i beige och svart.

JOBST® Elvarex®
Medicinskt graderad kompression i flatstickat material som finns i flera färger och måttsys för optimal passform.

JOBST® Bellisse®
En bekväm kompressions-BH med ficka för protes.

Koppla av och ladda om!

Bröstcancerförbundet erbjuder platser på MÅ BRA-helger och MÅ BRA-veckor i Dalarna, Lidköping och Stockholm.

Gemensamt för dem alla är ett kärleksfullt fokus på tid för återhämtning, genom samtal, avkoppling, medveten kost och fysisk aktivitet.

Läs mer på bröstcancerforbundet.se

Varmt välkommen med din ansökan!

*Män drabbas också.
Kunskapen om manlig bröstcancer
brister. Det vill vi ändra på.*

DET ÄR MARS MÅNAD och jag väljer just nu att tänka in våren. Små krokusar som ploppar upp i gräsmattan, träd som knoppar sig och rosor som får sina musöron till blad. Jag blir glad. Och bara det slutar regna och blåsa här i Skåne så blir det många och långa promenader.

Jo jag vet, det finns inga dåliga kläder eller hur var det?!

Det är också dags för 2020 års första Magasin B. Ett lite annorlunda nummer, där vi går på djupet om manlig bröstcancer.

Varför det kanske du tänker.

Det är ju bara 50-60 män som drabbas varje år. Och ca 8000 kvinnor. Men det är just det. Det är ganska okända fakta, att män kan få bröstcancer. Det betyder att män kanske inte alltid söker vård i tid. Ännu mer okänt är att de kan vara bärare av genetiska förändringar likt BRCA 1 och BRCA 2 som kan ärvas vidare till döttrar och söner. Och vi i Bröstcancerförbundet vill gärna sprida rätt och viktig information, eftersom det kan rädda liv.

Vad som också är viktigt är att sprida kunskap om Patientlagen, vilken ska ge

*Tillsammans
gör vi skillnad!*

*Ju fler vi är desto större
möjlighet har vi att
påverka. Engagera dig
du med.*

Susanne Dieroff Hay
Ordförande

patienter som så önskar möjligheten att vara delaktiga och ha inflytande i sin vård. På vår hemsida kan ni läsa mer om den kampanjen. Alla vill inte vara lika aktiva, orkar kanske inte vara aktiva eller tycker faktiskt att det är vårdens ansvar. Och det är okej. Men möjligheten måste finnas för dem som vill. Och kunskapen om att den möjligheten finns behöver spridas. Jag önskar er alla en fin vår. ●

Marianne Goldmans mål är att kvinnorna ska hitta sin egen röst.

I dialog med sig själv

Att skriva är att utforska sitt inre. **Marianne Goldman** har hållit skriwarworkshops för kvinnor med bröstcancer och själv skrivit pjäsen *Workshop*.

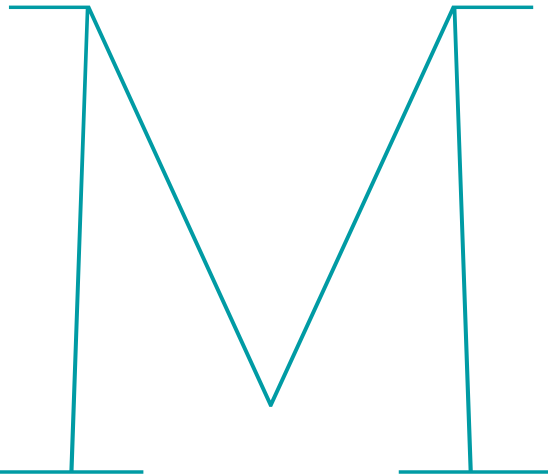
TEXT JENNIE AQUILONIUS FOTO MARGARETA BLOOM SANDEBÄCK

nar dramatikern. Hon börjar skriva pjäser, dialoger och filmmanus. Skrivandet blir ett sätt att bearbeta sorgen efter mamman och skräcken över att själv drabbas. Genom texterna löper cancer och den judiska identiteten som röda trådar. 1995 kommer genombrottet med pjäsen *Cancerbalkongen*, om tre kvinnor i olika åldrar som drabbas av olika sorters cancer. Pjäsen sattes upp i sju uppsättningar runt om i Skandinavien.

I SLUTET AV 00-TALET började Marianne Goldman leda skrivarkworkshops för kvinnor med bröstcancer. Det skulle vara lustfyllt, samtidigt som skrivande handlar om att hitta in i sig själv, in till sina egna smärtpunkter. – För den som är sjuk handlar mycket om kropp, cellgifter, att stå ut, liv och död. Alla runt omkring är ledsna och försöker vara snälla, samtidigt som man själv känner sig fruktansvärt ensam. Mitt mål var att kvinnorna skulle hitta sin egen röst: Vem är jag? En existentiell kris kan ge dig många insikter, harmoni gör inte det.

Marianne Goldman sträcker sig efter en grönbåvit papplåda. I början av varje träff fick deltagarna skriva var sin mening och lägga däri. Marianne Goldman drog en lapp, som alla fick skriva utifrån i tio minuter. Det kunde stå: "Jag gråter aldrig i hissen" eller "Jag hatar hårdkokt ägg på morgonen". Deltagarna uppmanades att inte tänka på stavning, komma och punkt, för att hitta fram till sitt skrivarförfly. På lådans lock ligger två små buddistiska klockor i metall. Deras mjuka klang talade om när de tio minuterna hade gått. Deltagarna ställde sig upp, en och en, och läste sin text högt för att känna kraften i orden.

Varje träff utgick från ett tema eller en fråga, som "Vad har din konflikt varit det här året?". Texterna kunde handla om allt från att få bröst- →

Marianne Goldman sitter vid sin mammas dödsbädd. Modern är sjuk i lungcancer. Året är 1984 och Marianne Goldman är 32 år gammal. Beskedet kom som en chock. Hon lusläser boken "Sjukdom som metafor", som författaren Susanne Sontag skrev efter sin bröstcancer.

– Jag var helt fascinerad av hur hon skrev om cancer. Hur hon skapade ur det. Jag blev intresserad av allt som rörde sig omkring cancer; hur människor var, vad som sades och inte sades, säger hon och bläddrar i den tummade lilla grå boken som hon har sparat i 36 år.

Hon sitter vid sitt stora matbord i mörkt trä i lägenheten nära Odenplan i Stockholm. Bredvid oss ligger högar med böcker som inspirerat och tidningsurklipp om olika pjäser och skrivgrupperna för kvinnor med bröstcancer. Marianne Goldman berättar att hennes mamma dog nio månader efter diagnosen.

– Jag var jätteledsen över att jag inte varit mer med min mamma. Under sjukdomstiden gick jag in totalt med henne.

Moderns död blir den största sorgen och konflikten i Marianne Goldmans liv. Nu vak-

Marianne Goldman

Ålder: 68.

Gör: Dramatiker, samtalsterapeut och workshopledare.

Familj: Gift sedan 30 år, har en son på 40 år och en dotter på 29.

Bor: Stockholm.

Produktion i urval: *Pjäserna Workshop* (2019), *Selmas Kärlekar* (2009) och *Kaos är granne med Finkelstein* (1989). Manus till filmen *Freud flyttar hemifrån* (1991) och boken *Marianne G: samlade problem* (Draken teaterförlag, 2007).

Läser: *Alla kan dö* av Nina Hemmingsson och Anna Lindman samt *Tre Kvinnor* av Lisa Taddeo.

PERSONLIGT

man, men alla längtar också efter att hitta in till sig själv. Det som skiljer en skrivargrupp från en samtalsgrupp är att du i första hand är i dialog med dig själv, du delar inte allt med andra.

2013 BEHÖVER hon en paus från skrivargrupporna. Samtidigt hinner hennes egen rädsla ikapp henne. Hon får det besked hon fasat för så länge: en tumör växer i den ena lungan.

– Det var fruktansvärt jobbigt. Men jag hade också tur, både när det gäller var tumören satt och att den upptäcktes så tidigt.

Läkarna opererar, ger cellgifter och friskförklarar henne så småningom. Behovet av att uttrycka skräcken och ångesten var starkt. Nu har hon skrivit ett manus om sin egen cancer.

– Jag kom i kontakt med hur ensam man är, även om man är omgiven av människor. Hur det snabbt blev en hinna mellan mig och mina nära och kära. Det var svårt att uthärda.

Efter sin egen cancer har Marianne Goldman haft ännu en skrivargrupp, som återkommit flera gånger. Själv samlade hon sina erfarenheter av skrivargrupper i pjäsen Workshop, som spelades på Stadsteatern i Stockholm under hösten 2019. Huvudpersonen är en workshop-

ledare som, likt henne själv, leder skrivargrupper för kvinnor med bröstcancer. Ledaren ska hålla sin workshop som vanligt, men den här gången flippar hon ur och gör bort sig. Här och var bakade Marianne Goldman in de riktiga deltagarnas alster.

– En pjäs föds ur konflikt och berättarlust. Det var roligt att skriva om de här kvinnorna och samtidigt fanns

konflikter: döden och rädslan. Jag är rädd för döden och samtidigt blir allt som utspelar sig i dödens närhet kraftfullt, alla frågor ställs på sin spets. Jag stävjar min ångest genom att krypa tätt in på den. ●

”Vi kunde bli starkt berörda av vad som kom ut på papperet.”

→ cancerbeskedet till återfallsoro, barndom, kroppsuppfattning eller en kvardröjande sorg över något som hänt.

– Både jag och kvinnorna kunde bli starkt berörda av vad som kom ut på papperet. Författaren Agneta Pleijel uttrycker det bra i sitt sommarprogram i P1: skrivandet är en undersökning, vi får reda på saker om oss själva som vi inte vet.

UNDER NÅGRA ÅR ledde hon skrivargrupper på Bröstcancerföreningen Amazona Stockholm. För Marianne Goldman var det vackert att se deltagarnas mod och humor. Hur de kunde vara sköra och kämpa samtidigt.

– Alla har varit med om en katastrof, att få cancer. Det skapade ibland en gemenskap. Och en slags galghumor. Man har redan varit med om det värsta och alla är rädda. Och så skrattar

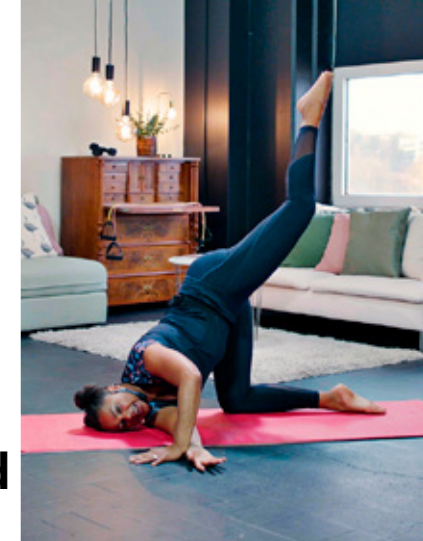
AKTUELLT

HISS

Grattis Sophia Zackrisson, överläkare och lektor vid Lunds universitet, som får utmärkelsen Årets cancerforskare 2020 av Cancerfonden.

DISS

Den plötsliga flytten av bröstcancerkirurgin från Lund till Malmö, som separerar bröstcancerkirurgin och onkologin.

Prova digital friskvård

Genom ett nytt

samarbete vill Bröstcancerförbundet uppmuntra till fysisk aktivitet och rörelseglädje. Alla medlemmar får 44 dagars gratis friskvård på den digitala träningstjänsten MyMOWO. Registrera dig på <https://www.mymowo.com/register/> och ange koden ALLTIDROSA. Sen kan du välja mellan exempelvis yoga, kontorsträning, styrka eller seniorträning. ●

Diagnos genom AI

Alla laboratorier är redan mer eller mindre digitala. Johan Hartman är docent vid Institutionen för onkologi och patologi vid Karolinska institutet. I tidigare studier har hans forskargrupp skapat program som är

lika bra som patologerna på att hitta invasiv bröstcancer och som även kan gradera den automatiskt. Nästa steg är att ta hjälp av AI för att diagnosticera och klassificera cancer.

Johan Hartman.

– Över hälften av all bröstcancer klassificeras i

mellankategorin grad 2. Det ger inte särskilt bra stöd i valet av behandling. Kan vi lära datorerna att göra det här bättre blir det lättare att avgöra vilka som ska ha cellgifter och vilka som ska ha kemoterapi, säger han. ●

Ny studie om levermetastaser

I dag saknas säkra riktlinjer för hur spridd bröstcancer med levermetastaser ska behandlas. Nu ska Oskar Hemmingsson, överläkare och forskare vid Umeå universitet, i en randomiserad klinisk studie som fått stöd av Bröstcancerfonden ta reda på om det finns någon fördel med att behandla dottertumörer i levern lokalt.

– Det kan vara så men en operation innebär ett avbrott i den övriga behandlingen, vilket medför vissa risker, konstaterar han.

Deltagare i studien kommer att rekryteras över hela landet, och eventuellt även från våra grannländer. ●

Dina rättigheter

Patientlagen trädde i kraft i januari 2015 och syftar till att stärka och tydliggöra patientens ställning, integritet, delaktighet och självbestämmande. Men enligt Bröstcancerförbundets rapport "Patienträtt – en rapport om delaktighet och inflytande i bröstcancer vården" så har fyra av tio bröstcancerpatienter inte fått vara delaktiga i sin vård. Rapporten visar också att endast två av tio kvinnor har blivit informerade om möjligheten till en ny medicinsk bedömning, en så kallad second opinion, trots att varje patient med livshotande eller särskilt allvarlig sjukdom har rätt till en sådan.

Nu lanserar organisationen en informationskampanj för att höja bröstcancerdrabbades kunskap om hur de kan dra nytta av sina patienträttigheter.

– Vården har en skyldighet att informera om patienträttigheterna men det sker tyvärr för sällan. Därför vill vi ge bröstcancer-drabbade mer kunskap om Patientlagen, så de, om de orkar och vill, kan vara mer delaktiga i sin vård och behandling, säger Susanne Dieroff Hay, ordförande Bröstcancerförbundet. Läs mer på brostcancerforbundet.se

Nya experter på webben

På **Bröstcancerförbundets webb** kan du ställa frågor om bröstcancer till några av landets främsta experter. Sedan början på februari är det tre nya experter som svarar; Jana De Boniface, överläkare och bröstkirurg på Capio S:t Görans sjukhus i Stockholm, Aina Johnsson, kurator och forskare inom psykosociala aspekter på bröstcancer, Södersjukhuset och Karolinska institutet och Niklas Loman, överläkare och diagnosansvarig vid Skånes universitetssjukhus i Lund. ●

Ny podd om bröstcancer

Tina Jacobsson och Johanna Karsten träffades på en sminkkurs när de båda fick cellgiftsbehandling.

De började prata och insåg att de delade erfarenheter och hade

liknande funderingar. Nu har de startat Bröstcancerpodden där de intervjuar gäster och diskuterar allt som har med sjukdomen att göra. Lyssna i din app för poddar eller i datorn. ●

TEXT ANNIKA SJÖBERG

Hallå där ... *Mattias Fredricson,* vad händer med screeningprogrammet för bröstcancer?

Forskning visar att mammografi bara upptäcker två av tre tumörer. Finns det några planer på att ändra screeningprogrammet för bröstcancer?

Mattias Fredricson är enhetschef för Nationella riktlinjer vid Socialstyrelsen.

screeningen för olika riskfaktorer. Ett exempel är screening för bröstcancer där det skulle kunna bli möjligt att ta hänsyn till bröstens täthet och använda andra undersökningsmetoder. Vi är med andra ord högst medvetna om frågan och har även haft en dialog med Bröstcancerförbundet.

Vad är nästa steg?

– Under 2020 kommer vi att påbörja en utvärdering av det nuvarande screeningprogrammet för bröstcancer. Då

kommer vi även att titta närmare på hur forskningen utvecklas när det gäller screeningprogram för bröstcancer och om det finns möjlighet att ta hänsyn till bröstens täthet.

Hur går översynen till?

– Vi gör en utvärdering av nuvarande program utifrån ett antal förbestämda indikatorer. Samtidigt ser vi vilken ny forskning som finns och om det finns anledning att ändra på nuvarande program. Den här sammanställningen tar en del tid och det är viktigt att olika

parametrar värderas och graderas på ett korrekt sätt.

När tror du att vi kommer få se en förändring?

– Det kan jag inte svara på. Individanpassad cancerscreening är ganska nytt men när vi tittar på den forskning som pågår så ser vi tendenser på att vi går

åt det hållet. Och bröstcancer är nog den cancerform där de här tankarna kommit längst. ●

”Individanpassad screening är ganska nytt men vi tittar på den forskning som pågår.”

TEXT ANNIKA SJÖBERG

FORSKNINGSANSLAG 2020 års utlysning

Utlsyning av forskningsanslag ur Bröstcancerfonden för patientnära klinisk forskning.

- **Senaste ansökningsdag**
fredag 5 juni 2020 klockan 12.00
- **Beslut**
meddelas senast fredag 16 oktober 2020
- **Rekvision**
oss tillhanda senast fredag 11 december
- **Utbetalning av bifallen ansökan**
sker senast under Q1 2021

Fullständiga kriterier och ansökan hittar du på:
bröstcancerförbundet.se

Utlsyning av bidrag för flärd till Elisabeth Hedins minne

(fd. Elisabeth Hedins Fond)

Är du medlem i en bröstcancerförening som är ansluten till Bröstcancerförbundet? I så fall har du möjlighet att söka bidrag till "flärd", som inköp av baddräkt, BH, tandvård, tatuering av ögonbryn, träningskort.

Bidrag beviljas inte för Spa-vistelse och inte till den som erhöll bidrag närmast föregående år (2019).

Maximalt bidrag är 5 000 kronor per sökande. Bidraget är behovsprövat till personer med begränsad ekonomi.

- Ansökan ska vara inne senast 1 april
- Sökande får besked senast 11 maj 2020

Fullständiga kriterier och ansökan hittar du under "Om oss" - stipendier och anslag

bröstcancerförbundet.se

ANNONSERA

Annonsera i Magasin B

I Sverige lever i dag nära 100 000 kvinnor som någon gång haft bröstcancer. Cirka 8 000 kvinnor får diagnosen varje år. Alla dessa kvinnor är vår målgrupp. Många av dem når ni via Magasin B tillsammans med anhöriga, sjukvårdspersonal, forskare och folkvalda runt om i landet. Personer på tongivande tidnings-, radio- och tv-redaktioner läser också tidningen. En annons i Magasin B gör skillnad för många.

Kontakta oss!

Mette Hofman-Bang

08-546 40 530

mette.hofman-bang

@brostcancer-

forbundet.se

Välj din egen färg

Välj kompressionsplagg som passar just dina färger. Vi är upphandlade i de flesta regioner. Prata med din lymf terapeut om dina önskemål. Ett begränsat sortiment finns även i vår webbshop: www.medi.se/shop

Lika *men* olika

13
sidor
fördjupande
läsning

Varje år får runt 50 män bröstcancer. Okunskapen har varit stor och deras prognos har varit sämre än kvinnors. Men nu börjar detta ändras.

Mycket kvar att lära

Numera behandlas män på samma sätt som kvinnor. Ett framsteg, men det finns fortfarande stora kunskapsluckor.

TEXT ANNIKA SJÖBERG FOTO GETTY IMAGES

Barbro Linderholm, överläkare och docent vid Onkologiska kliniken vid Sahlgrenska universitetssjukhuset, tror att medvetenheten om att även män kan få bröstcancer håller på att öka hos såväl allmänheten som inom vården.

– Det är bra eftersom det leder till tidigare upptäckt, säger hon.

Bröstcancer hos män är ovanligt och hittills har det gjorts relativt få studier på just manlig bröstcancer. Det är helt enkelt svårt att få tillräckligt stort underlag för att bedriva bra forskning. En lösning på det problemet är att forskare från olika länder går samman, vilket också skett i ett nytt internationellt forskningssamarbete där journaler och tumörprover från 1 800 män som diagnosticerades mellan 1990–2000 samlats in. Av dem kommer ungefär 300 från Sverige.

BARBRO LINDERHOLM ÄR EN AV DE SVENSKA forskare som är engagerad i samarbetet och hon berättar att sammanställningen visat att män under 90-talet inte fått lika bra vård som kvinnor med samma diagnos. Männerna fick till exempel inte cytostatika och antihormonell behandling i samma utsträckning som kvinnor, vilket vi numera vet att de flesta män har nytta av.

– I dag får nästan alla män det och vården

Varje år får runt 50 män i Sverige beskedet bröstcancer. För många kommer det som en rejäl chock. Även om männen sökt vård för en knöl i bröstet så är det långt ifrån alla som ens tänkt tanken att det skulle kunna vara bröstcancer. Den här okunskapen gör att män söker vård senare än kvinnor, även om knörlarna brukar vara lättare att känna hos män eftersom de har mindre bröst. Det har också bidragit till att män haft en sämre prognos än kvinnor. Men i dag ser det annorlunda ut.

följer numera samma behandlingsrekommendationer oavsett kön, vilket har gjort stor skillnad för männens prognos, säger hon.

Och det finns fler skillnader. Männerna är i regel något äldre när de får sin diagnos och bär oftare än kvinnor på en ärftlighet för bröstcancer. Alla män som får bröstcancer ska därför erbjudas genetisk utredning. Det vanligaste är en mutation i BRCA2-genen, vilket ger manliga bärare en livstidsrisk att få

Barbro Linderholm överläkare vid Sahlgrenska universitetssjukhuset.

bröstcancer på uppemot 8-9 procent. Det motsvarar den risk som kvinnor i allmänhet har. Eftersom manliga bärare av BRCA2 även löper hög risk att drabbas av prostatacancer kallas de från 40 års ålder på regelbundna kontroller med PSA-prov och palpation, men de screenas inte för bröstcancer. Håkan Olsson är professor i onkologi och patologi vid Lunds universitet och tycker att män som bär på BRCA2 bör vara noga med att själva undersöka bröstet efter att ha fått information och instruktion från sjukvården.

– När de går på kontroll för prostatan kan de även be läkaren att undersöka bröstet, anser han.

FÖR ATT BEHANDLINGEN av manlig bröstcancer ska bli ännu bättre menar Barbro Linderholm

”Den här okunskapen gör att män söker vård senare än kvinnor”

Att ringa släkten

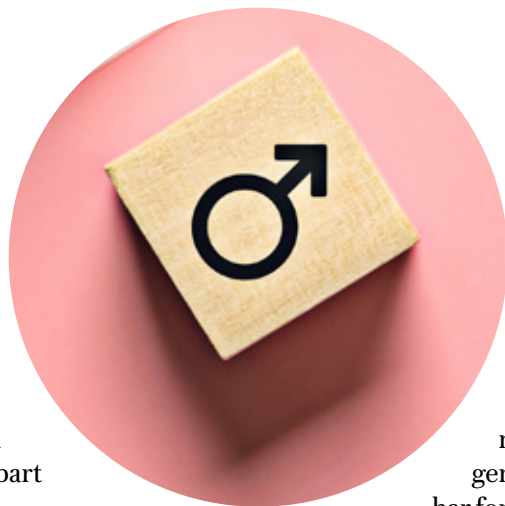
Det är ett telefonsamtal som ingen vill behöva varken ringa eller få. Samtalet om att det finns en ökad risk för cancer i släkten. Kuratorn Aina Johnsson och onkologen Anna von Wachenfeldt har i en studie frågat kvinnor som genomgår en cancertgenetisk utredning om sina relationer till släkten.

– Mellan kvinnorna i de här familjerna finns ofta ett starkt systemskap, berättar Aina Johnsson som även möter de här kvinnorna i sin kliniska verksamhet.

Men den gemenskapen inkluderar sällan männen, även om det rör sig om en mutation som ökar cancerrisken även för män.

Skillnaden kan även visa sig då en kvinna ska informera en manlig släkting men inte får kontakt. Det ses inte som lika allvarligt som om det är en kvinna, om man inte vet att mannen har döttrar. Det händer också att döttrar som får veta att de bär på anlagen blir arga, men nästan bara om arvet kommer från pappan.

– Bland föräldrar är det vanligt att ha dåligt samvete över att ha fört genen vidare. Och för männen som inte inkluderas i gemenskapen kring att alla i släkten drabbas, kan det nog vara särskilt tufft, säger Aina Johnsson.

→ att det behövs mer forskning på just män.
– Männerna skulle i högre utsträckning behöva inkluderas i den bröstcancerforskning som bedrivs, eller så får vi skapa fler studier med enbart män, säger hon.

En fråga hon menar behöver studeras närmare är hur de drabbade männen egentligen mår.

– Min erfarenhet är att män med cancer generellt är mer fåordiga än kvinnor. Och för den som fått bröstcancer och vill prata med andra män i samma situation kan det vara svårt att hitta en samtalspartner eftersom de är så få, säger hon.

ETT FRÅGEFORMULÄR SOM European Organisation for Research and Treatment of Cancer, EORTC, tagit fram visar att män som nyligen diagnostiserats med bröstcancer mår sämre jämfört med kvinnor i motsvarande situation. Nu pågår även en uppföljande studie för att se hur de mår ett, respektive fem år efter diagnosen.

– Det ska bli väldigt intressant att se de resultaten. Vi vet att den antihormonella behandlingen kan ge biverkningar i form av impotens, viktuppgång, svettningar, humörsvingningar och nedstämdhet, men vi vet väldigt lite om hur männen upplever den, säger

Barbro Linderholm. Inom en snar framtid tror hon också att vi kommer få se en mer anpassad behandling för just män med bröstcancer. Vid genexpressionsanalyser har forskarna sett att människans tumörer delvis har en annan biologi än kvinnors. Mycket talar till exempel för att män med vissa genetiska mutationer skulle kunna ha nytta av så kallade PARP-hämmare som i dag ges till kvinnor med ärftlig bröstcancer som fått återfall. Andra skulle eventuellt kunna få en positiv effekt av CDK4/6 hämmare som visat sig ha bra effekt för kvinnor med återfall av östrogenberoende bröstcancer.

YTTERLIGARE EN upptäckt som kan få betydelse för behandlingen framöver är att nära nio av tio män som får bröstcancer har förändringar i genen för den så kallade androgenreceptorn. Det är också vanligt hos män med prostatacancer och behandlas då med androgenreceptorblockerare, vilket möjligen kan fungera även för män med bröstcancer.

– Utvecklingen för män har varit enorm i och med att de nu får samma behandling som kvinnor. Men jag tror att vi kommer att få se ytterligare förbättringar inom en snar framtid, säger Barbro Linderholm. 🍓

Genetisk utredning

"Män som bär på en ärftlig risk bör undersöka sina bröst en gång i månaden"

TEXT ANNICA SJÖBERG

MÄN SOM FÅR BRÖSTCANCER rekommenderas att göra en genetisk utredning, oavsett om det finns släktingar som haft bröstcancer eller inte. Stefanos Tsiaprazis är klinisk genetiker och onkolog på cancergenetiska mottagningen i Uppsala och berättar att när de får en remiss brukar de börja med att ringa patienten för att ta reda på släktens sjukdomshistoria. De försöker, om möjligt, se om informationen stämmer, och kallar sedan patienten till mottagningen.

Stefanos Tsiaprazis, klinisk genetiker och onkolog på Cancergenetiska mottagningen i Uppsala.

– På mottagningen får patienten en genomgång av vilka gener som har en känd koppling till ärftlig bröstcancer och vilka risker som finns med att vara anlagsbärare, berättar Stefanos Tsiaprazis. Om alla kriterier för att göra en genetisk analys är uppfyllda erbjuds patienten att lämna ett blodprov. Hos män letar man främst efter förändringar i BRCA2 men också i BRCA1, de gener som hittills visat sig öka livstidsrisken för manlig bröstcancer. Beroende på hur släktens sjukdomshistoria ser ut och en del andra

faktorer screenas vissa män även för mutationer i generna PALB2, CHEK2, ATM, TP53 och NBN, vilket är samma gener som man tittar efter hos kvinnor med misstänkt ärftlig bröstcancer.

ALLA MÄN SOM bär på en sjukdomsassocierad genetisk mutation, oavsett om de har drabbats av bröstcancer eller inte, får i första hand information om vad det innebär att vara manlig bärare. Bärare av förändringar i BRCA2-genen bör från 40 års ålder screenas årligen för prostatacancer men det finns inga formella uppföljningskontroller för bröstcancer.

– I en del andra länder rekommenderas en klinisk undersökning en gång om året men så är det inte i Sverige. Vi brukar ge männen rådet att själva undersöka sina bröst en gång i månaden, säger Stefanos Tsiaprazis.

Att bära på genetiska mutationer innebär också en risk att eventuella barn och andra släktingar bär på samma anlag och att även de bör utredas. Att sprida informationen vidare inom familjen är därför viktigt och ansvaret ligger på patienten. Det kan vara svåra samtal men den genetiska mottagningen brukar erbjuda råd och stöd. 🍓

”Många fick en tankeställare”

Emil Persson fick lära sig den hårda vägen att även män kan få bröstcancer. Den vanligaste reaktionen han fått från omgivningen är: Va?

TEXT KARIN PERSSON FOTO JOHN SANDLUND

När han fick sin diagnos föll livet samman.
– Det var som att få fötterna undansparkade och bli liggande, knall fall, säger han.

Där och då, på vårdcentralen, fick Emil Persson inte så mycket mer information. Chockad frågade han läkaren hur han skulle kunna gå och jobba efter ett sådant här besked. Läkaren fick förtydliga: ”Du är sjuk. Du ska inte jobba”.

På sjukhuset i Västervik fick han veta mer om vad som väntade honom. Operationen skulle ske bara dagar senare.

Högra bröstet och ett par lymfkörtlar togs bort. Sedan drog cellgiftsbehandlingen i gång.

– Operationen var den lätta biten, när man tittar på det så här i efterhand.

Av cellgifterna blev Emil Persson svårt utmattad. Han beskriver tillståndet som den värsta bakfylla man kan tänka sig, multiplicerad med hundra. Håret föll av och smaklöckarna slogs ut. Vid den här tiden var han också kraftigt överviktig och berättar om hur han bara blev mer och mer försoffad.

SAMTIDIGT PÅGICK familjelivet med en fru som arbetade skift och barn som behövde sitt.

– Det var tufft för hela familjen. Men ungarna hjälpte mig också, jag kunde inte bryta ihop helt för jag hade ju dem att ta hand om. Det där med att dö, det fanns det inte tid att tänka på ens.

Cellgiftsbehandlingen avslutades efter ett halvår och några månader senare började Emil Persson att arbeta igen, först halvtid och snart heltid. Så här i efterhand ångrar han att han hade så bråttom tillbaka och säger att han fick sota för det. Ett år efter sjukdomsbeskedet kom allt ifatt honom. Hjärnspökena blev för högröstade och han sökte stöd hos en kurator. →

– Jag jobbade på en industri där det slipades och svetsades mycket. Men när jag berättade om cancer kunde du hört en knappål falla, säger Emil Persson.

Det var för fem år sedan. Tidigare på dagen hade han fått veta att han hade bröstcancer. När han nu stod där på verkstadsgolvet tillsammans med sina kollegor delade alla hans förvåning.

– Jag hade ingen aning om att män kan få bröstcancer och vi var många som fick oss en tankeställare, berättar han.

Emil Persson var 35 år när han blev sjuk. Tiden före beskedet hade varit kaotisk. Då arbetade han heltid samtidigt som han ägnade all övrig tid åt att bygga familjens nya hus. Den knöl han upptäckt, stor som en femkrona bakom högra bröstvårtan, fanns det inget utrymme att fokusera på. Förmodligen var det ändå bara en fettknöl, resonerade han. Det var hans fru som fick honom att lova att kolla upp den så fort de flyttat.

Emil Persson

Ålder: 40.

Bor: Oskarshamn.

Gör: Truckförare på Scania.

Familj: Fru och två barn.

På fritiden: Tränar, ägnar sig åt husbilen, huset och trädgården.

Emil Persson gav sig fan på att hans barn inte ska bli faderlösa tidigt.

→ FÖRST TVÅ ÅR SENARE, runt januari-februari 2018, kunde han säga att han mår bra igen. Men bara någon månad senare kom dråpslaget. En ny knöl, även den i höger bröst. Det tog två veckor innan han berättade för sin fru.

– Jag ville inte gå igenom resan en gång till. Jag visste att det var cancer. Jag blev inte förvånad när jag sedan fick reda på det.

Den här gången var det i en mening ännu värre att få beskedet. Att tro sig vara färdigbehandlad och frisk, men i själva verket vara så långt ifrån det, var förkrossande. Samtidigt var det skönt att slippa ovissheten inför vad som skulle komma.

En ny operation gjordes. Vid en undersökning kort därefter visade det sig att Emil Persson var för överviktig för att man skulle kunna få tillräckligt bra bilder av hjärtat. Läkarna kunde inte avgöra om det gick att ge honom de tilltänkta cellgifterna.

– Det var ett uppvaknande. Jag tänkte: nu är det dags att göra något åt livet. Jag gav mig fan på att mina barn inte ska bli faderlösa tidigt.

När han efter ytterligare undersökningar fick veta att det trots allt var möjligt att behandla honom så som läkarna helst ville bestämde han sig för att bli den piggaste och friskaste cancersjuka i Kalmar län. Han skaffade medlemskort på det närliggande gymmet och anslöt till en grupp som körde en gång i veckan med personlig tränare. Utöver det tränade han ytterligare uppemot fem gånger i veckan på egen hand. Ibland började han dagen med besök i Västervik för cellgiftsbehandling och avslutade den på motionscykeln.

– I början jagade jag bara vägen. Det andra, att jag mår bättre, har kommit senare.

Den här gången tog han också hjälp av psykolog direkt. Att kunna "spy galla" till någon som inte bor under samma tak är skönt, tycker han. Också tillfällena då han får sin antikroppsbehandling utgör faktiskt välbehövliga andningshål. Sjuksköterskorna på cytostatikamottagningen fungerar som viktiga samtalspartners.

– De är de bästa människorna som finns. De är guld värda.

I DAG MÅR Emil Persson efter omständigheterna bra. Han arbetar halvtid och kommer att skynda långsamt när det gäller att komma tillbaka till arbetslivet fullt ut. Vägen visar 30 kilo mindre än förut, och lite till ska den ner. Förra veckan fyllde han

40 år och hans mål framöver är att må så bra i vardagen som det bara är möjligt.

– Det är bara att gilla läget. The show must go on.

Emil Persson fick själv hitta till den lokala bröstcancerföreningen och skulle ha velat få mer information från vårdens sida om vilket stöd som finns att söka utanför regionernas regi.

Hittills känner han inte till någon annan man med bröstcancer. Visst skulle det vara roligt att ses och utbyta erfarenheter, säger han, men det är inte något han egentligen saknat. Däremot vill han bidra till att sprida kunskapen om manlig bröstcancer.

Den vanligaste reaktionen han har fått när han berättat om sin diagnos är: Va?!

– Nästa gång det är dags för Rosa Oktober tänker jag anmäla mig för att stå och sälja band. 🍷

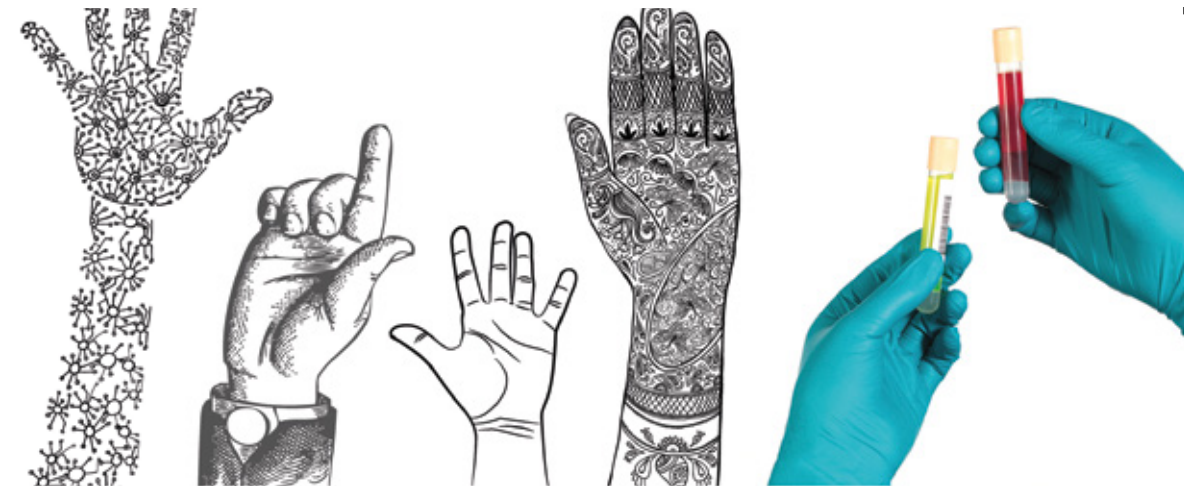
"Det var ett uppvaknande. Jag tänkte: nu är det dags att göra något åt livet."

LEVER DU ELLER EN ANHÖRIG MED SPRIDD BRÖSTCANCER?

Fakta, råd, stöd och information om sjukdomen hittar du på spridbrostcancer.se

Novartis Sverige AB, Box 1150, 183 11 Täby, 08-732 32 00, www.novartis.se

 NOVARTIS

Människor är olika, det är sjukdomar också.

Det är därför vi fokuserar på att utveckla individanpassade läkemedel och diagnostik som hjälper patienter att leva längre och bättre liv.

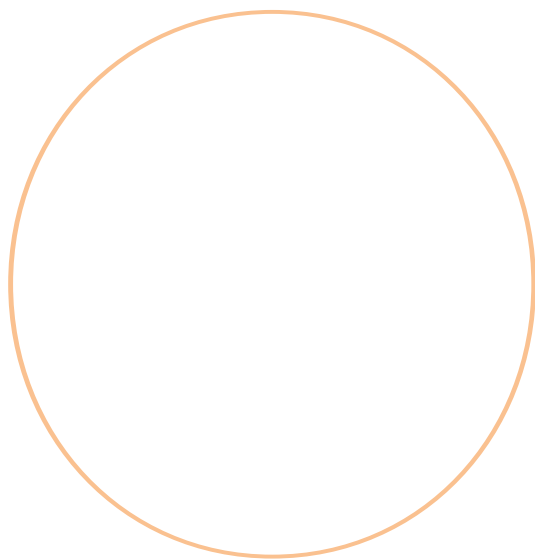
www.roche.se

 Roche

Bröstcancerskola

– Så funkar manlig bröstcancer

TEXT ANNIKA SJÖBERG ILLUSTRATION GETTYIMAGES

Men den mest påtagliga riskfaktorn finns i det genetiska arvet. Ungefär var femte man som får bröstcancer har nära släktingar, manliga eller kvinnliga, som också fått bröstcancer. För män som bär på en mutation i BRCA2 är livstidsrisken att få bröstcancer nästan i nivå med risken för kvinnor generellt.

– När det gäller BRCA2 och bröstcancer tänker nog de flesta manliga bärare främst på sina eventuella döttrar. Jag tror inte att de alltid förstår vad det innebär för dem själva, säger Ingrid Hedenfalk.

DET FINNS OCKSÅ studier som tyder på att det finns andra ärvda genetiska mutationer som kan öka risken för manlig bröstcancer. Det rör sig främst om generna CHEK2, PTEN och PALB2 som nyligen börjat komma med i diagnostiska tester för kvinnor. Men det är ännu oklart om de har några samband med manlig bröstcancer. Däremot finns det tydliga kopplingar mellan Kleinfelters syndrom, då man föds med två x-kromosomer och en y-kromosom, och manlig bröstcancer. Det är dock ett ovanligt syndrom som endast drabbar en på tusen män.

Enligt Ingrid Hedenfalk tyder den forskning vi sett hittills på att det är en mer aggressiv biologi i manlig bröstcancer.

– Samtidigt är det svårt att veta säkert eftersom männen är så få, diagnosticeras senare och tidigare inte fått den behandling de borde, säger hon. ●

Oftast går det inte att säga varför en enskild man får bröstcancer. Däremot finns det vissa kända riskfaktorer, som övervikt och all form av leverpåverkan som kan orsakas av exempelvis hög alkoholkonsumtion eller parasit-sjukdomar. När levern påverkas kan balansen av östrogen och androgen, manliga könshormoner rubbas, vilket är vanligt hos män med bröstcancer.

– Vi har även sett att missbruk av anabola steroider eller östrogenbehandling i samband med könsbyte kan öka risken för bröstcancer, säger Ingrid Hedenfalk, docent vid institutionen för onkologi och patologi vid Lunds universitet.

Risikfaktorer för män

BRCA1

Manliga bärare har marginellt högre risk att utveckla bröstcancer jämfört med män i allmänhet. De kan däremot föra anlagen vidare till sina döttrar som har upp till 80 procents risk att få bröstcancer och även en ökad risk att utveckla äggstocks-cancer.

BRCA2

Ger manliga bärare en livstidsrisk på uppemot 8–9 procent, jämfört med mellan 0,5–1 procent hos män i västvärlden i allmänhet. BRCA2 ökar även risken för prostata-cancer och bärare kan även få bröstcancer och bärare kan även få bröstcancer och bärare kan även få bröstcancer och bärare kan även få bröstcancer.

Svullna bröst

Ungefär var femte man som får bröstcancer har haft svullna bröst innan diagnosen. Det kan uppstå spontant eller framkallas av läkemedel och hänger ofta samman med en obalans av östrogen och androgen.

Kleinfelters syndrom

Ett ovanligt syndrom som ökar risken att drabbas av bröstcancer med 20–60 gånger jämfört med män i allmänhet. Syndromet innebär att man föds med två x-kromosomer och en y-kromosom och upptäcks oftast vid fertilitetsproblem.

Glöm ej!

Nära släktingar som får bröstcancer är en varningssignal som kan ge anledning att göra ett genetiskt test. Det gäller särskilt om det är en man eller en ung kvinna som drabbas.

OJÄMN STORLEK PÅ DINA BRÖST?

Efter en bröstcanceroperation kan det hända att bröstens storlek blir olika. Det kan medföra en känsla av osäkerhet, dålig passform i behån och det kan vara svårt att ha åtsittande kläder.

Utvecklingen av olika skalproteser hos vår leverantör sker i nära samarbete med en fokusgrupp av kvinnor som alla har olika behov av utfyllnad efter sin bröstoperation. Det kan vara mer eller mindre utfyllnad, med eller utan massage effekt.

Att återställa symmetrin ökar självkänslan och medverkar till en bättre hållning.

Läs mer om sortimentet på camp.se eller prata med din utprovare för själv uppleva de olika möjligheterna som finns för just dig.

CAMP®
SCANDINAVIA
www.camp.se

Vill du veta mer?
Kontakta kundservice 042-252700, info@camp.se

Egen insamling – ett lätt sätt för dig och dina nära att göra skillnad

- 1. Starta**
Gå in på egeninsamling. bröstcancerförbundet.se
Välj inloggning.
- 2. Skapa**
Beskriv varför du startar din insamling, lägg upp en bild och sätt ditt mål.
- 3. Sprid**
Dela insamlingen i alla dina sociala kanaler. Ju fler du når desto bättre!

Många små bidrag blir till stor nytta mot bröstcancer!

BRÖSTCANCER FÖRBUNDET

VI SVARAR

Undrar du något om din diagnos eller behandling? Våra experter har koll på vad som gäller.

Strålning och hjärtat?

Jag ska börja strålas mot vänster bröst om en vecka. Enligt läkaren ska jag använda en andningsteknik för att minska risken att hjärtat får del av strålningen. Men hur stor är risken och kräver detta någon uppföljning?

Elisabet Lidbrink, överläkare och onkolog, Karolinska sjukhuset.

Svar: Du behöver inte oroa dig, det görs en noggrann dosplanering och man accepterar inte någon skadlig dos till hjärtat.

Elisabet Lidbrink

Tamoxifen och biverkningar hos män?

Jag är en man som opererats för bröstcancer. Jag har även fått cellgifter och strålning och får nu Tamoxifen som jag mår kass av. Trött och håglös, yrsel, stickningar i händerna, fötterna känns somnade och ögonen svider. Går detta över eller är det något man får leva med?

Svar: Bröstcancer är en ovanlig sjukdom hos män och det finns inte mycket data men stickningar i händerna och ögonsymptomen låter mer som en cytostatikabiverkan. Övriga symptom kan bero på Tamoxifen. Jag hoppas de inte stör din livskvalitet och om du orkar och

kan träna lite brukar det kännas bättre.
Elisabet Lidbrink

Avslutad behandling?

Jag fick min diagnos i maj 2014, vid 33 års ålder. Har tagit tårtbit, fått cellgifter och strålats. Ska snart avsluta min behandling med Tamoxifen som jag ätit i 5 år. Vad händer nu i kroppen? Kommer kroppen att gå tillbaka till vad den var innan?

Svar: Det är svårt att ge riktigt bra svar men jag tror inte att du kan räkna med att det blir som det var före

Fråga om bröstcancer!

Ställ din fråga och läs andras på bröstcancerförbundet.se

Niklas Loman, överläkare och diagnosansvarig vid Skånes universitetssjukhus i Lund.

din bröstcancerdiagnos. Enbart Tamoxifen stoppar inte menstruationerna utan de kombineras ofta med Zoladex-sprutor. Om du efter din cytostatika inte menstruerar, och inte tar Zoladex, så tror jag inte i första hand att menses kommer tillbaka när du slutar med Tamoxifen. Men du måste vänta och se.

Niklas Loman

Hyllning till bröstet

Bröst är vackra, bröst är olika, bröst berör.
I konsten har bröstet en given plats.

TEXT ANNIKA SJÖBERG

Vackra hängbröst

MoM of Swedens kollektion Mama är en hyllning till livet och till alla kvinnor och bröst, oavsett form och storlek. Brösten pryder ringar och örhängan och finns även som halsband, kallade hängbröst, i tre olika storlekar; A-kupa, B-kupa och C-kupa.

Kroppssköldar i trä

Hilma Olsson, bakom Träsk hantverk, skrapar på ytan av våra kroppar. Fram kommer blodkärl, porer, ärr och bristningar, precis som när hon täljer i trä. Hon kallar sina små träskulpturer för kroppssköldar. Det är så hon vill att vi ska se på dem – som vapen och rustningar att bära upp med stolthet inför varandra.

Konst som bearbetning

När Carina Ruda behandlades för bröstcancer började hon göra gipsavgjutning av sin torso. I skapandet hittade hon en fristad där hon kunde bearbeta alla tankar. Hur skulle hon bemötas med bara ett bröst?

Ger nytt liv

Sofia Fredricks Sprung, som ligger bakom Betuttad kruka, förvandlar vaser och krukor hon hittar i secondhandaffärer till bröstkrukor.

Tuttkupa

Konstnären och keramikern Åsa Broquist Wall driver Kvarnstugans lilla ateljé. Hennes tuttkupa är en hyllning till bröstet bortom sexualisering, något att vara stolt över, visa upp och ge innehåll.

Bröstkrukor och tuttkulor

Ingen är den andra lik. Linnea Håkansson, konstnären bakom Re:nudes, gör bröstkrukor och dekorationskulor i alla färger och former.

Målar bort oron

Carina Liffner har haft trippelnegativ bröstcancer. Oron för återfall finns där varje dag. En läkare gav henne rådet att börja måla och när hon är djupt fokuserad försvinner tid och rum, tillsammans med oron, ångesten och smärtan.

Bröstcancerföreningen Malmöhus

”Alla kan lära sig!”

”2017 BLEV VI kontaktade av Åke Malmberg i Malmö kanotklubb. Han undrade varför det inte fanns något Pink Dragon Ladies-lag i Sverige och berättade att det ordnas en stor drakbåtsfestival var fjärde år. Nästa skulle vara i Florens 2018 och han bjöd in oss att komma och prova paddla. Det var jättekul!

Vi undrade förstas varför vi skulle hålla på med just drakbåtspaddling och fick veta att en professor i Kanada velat hitta en träningsform som minskade risken för lymfödem efter bröstcancer. I en studie fick 24 kvinnor börja träna paddling och efter tre månader kände de sig piggare, gladare, fysiskt starkare och hade i mindre utsträckning lymfödem. Kvinnorna fortsatte att paddla och spred träningsformen vidare till andra bröstcancerdrabbade. I dag finns det 208 lag i 24 länder.

Emilia Peetre är lagledare och ordförande i Bröstcancerföreningen Malmöhus.

Vi sökte stöd från Bröstcancerförbundet och startade ett treårigt projekt som täcker hela landet och lyckades precis få ihop ett lag med 24 deltagare i tid för att anmäla oss till tävlingen i Florens. Det blev en oförglömlig upplevelse.

I drakbåtslaget Pink Dragon Ladies sitter alla i samma båt, bokstavligen.

Sedan dess har vi bland annat tävlat i SM och Klubbblags EM i Drakbåtspaddling. 2020 ska vi paddla VM i Frankrike i augusti och nästa Pink Dragon Ladies Festival är i Nya Zeeland 2022.

I Malmö har vi en egen träningstid varje vecka men vi har Pink Ladies från Örnköldsvik i norr till Malmö i söder och de som inte bor i Malmö tränar med sina lokala klubbar och kan komma på våra träningsläger som vi försöker ha en gång i månaden. Det finns inget krav på ålder, fysisk form eller paddlingserfarenhet. Alla kan lära sig! Det är fantastiskt att vara ute i naturen och träna och det är så mycket positiv gemenskap och social sammanhållning. Vi blir stadigt fler och är det någon som är intresserad så är det bara att lyfta luren!” ●

BERÄTTAT FÖR ANNIKA SJÖBERG

Prenumerera på Sverigelotten och stöd Bröstcancer- förbundet!

Samtidigt som du själv har chansen att vinna 25 miljoner går dessutom 6 kr från varje prenumererad Sverigelott direkt till Bröstcancerförbundet. Det blir hela 576 kr om året om du prenumererar på 8 Sverigelotter/månad!

Just nu får du dessutom 8 extra Sverigelotter på köpet (värde 200 kr) som ny prenumerant.

Teckna prenumeration på
[Sverigelotten.se/mitstod](https://sverigelotten.se/mitstod)

Åldersgräns 18 år. Spela ansvarsfullt. Ring Stödlinjen 020-81 91 00.

ADAPT AIR BRÖSTPROTES

Skapad för dig

AMOENA **ADAPT AIR**
- JUSTERBAR TILL DIN UNIKA FORM

Personlig pump och integrerad luftkammarteknik möjliggör finjustering för individuell passform. Kombinerat med vårt patenterade temperaturreglerande Comfort+ skikt och mjuka InTouch silikon, ger vår nya bröstprotes en behaglig känsla hela dagen.

Läs mer om Adapt Air på amoena.se
eller ring 08-545 257 70 för mer information

För systerskapet Inger Björkman och mc-klubben Pink Wild Roses gör en kalender till förmån för Bröstcancerfonden.

TEXT JENNIE AQUILONIUS

Vilka är Pink Wild Roses?

– Vi är en grupp kvinnor som kör motorcykel för kvinnors hälsa. Vi samlar in pengar till Bröstcancerfonden eftersom min lillasyster Tove drabbades av bröstcancer, första gången 1999, och sedan igen 2012, samma år som hon dog. Hon ringde mig där 2012 och frågade om jag ville vara med och starta en mc-klubb. Hon orkade gå på våra första möten.

Hur kom ni på idén med en kalender?

– Vi diskuterade hur vi skulle kunna stötta bröstcancerforskningen och hade sett den brittiska filmen "Kalenderflickorna", där kvinnor i medelåldern gör en kalender för att samla in pengar till cancerforskning. 2013 gav vi ut vår första kalender, det var stort. Nu har vi gjort

Inger Björkman.

åtta stycken och försäljningen ökar för varje år. Det är olika tema varje gång, vi har haft allt från Rockabilly till High Chaparral. I kalendern för 2020 blev vi dels fotade i cowboykläder på västernstället Rock River och dels på de fina motorcyklarna på Eds mc- och motormuseum. En medlem gör också

Inger Björkmans lillasyster Tove var med och startade MC-klubben. Hon hann gå på de första mötena.

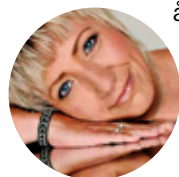
pärlarmband som hon säljer till förmån för Bröstcancerfonden.

Hur mycket pengar har ni samlat in?

– Hittills har vi skänkt 257 000 kronor till Bröstcancerfonden. Det känns bra eftersom forskningen måste gå framåt. Jag får inte Tove tillbaka, men vårt arbete går i hennes anda.

Hur var din och Toves relation?

– Tove och jag var tvillingsjälur. Vi älskade att ha roligt, att åka motorcykel och åka på mc-träffar. Hon var mån om andra och hade alltid ett leende på läpparna. Vi åkte på tjejturer i Sverige, Danmark och Norge. För mig är det en terapi att sätta mig på motorcykeln, då glömmar jag allt jobbigt och bara njuter. Jag brukade alltid säga: "Nu Tove tar vi oss en tur", och hon svarade "Ja det gör vi, vi hittar på något roligt".

Ingers syster Tove.

KOM TILL OSS OCH PROVA!

Hur olika människor väljer att hantera sitt håravfall är individuellt och i slutändan en smaksak. Vissa väljer att lämna huvudet bart medan andra föredrar att använda turban eller peruk. Oavsett vad du själv väljer, är det viktigaste att det känns bra och bekvämt för dig! Hos oss hittar du ett stort utbud av peruker och turbaner i olika frisyror, modeller och utförande – för att vi på bästa möjliga sätt ska kunna hitta just det du söker, för bästa känsla och komfort!

Kontakta oss gärna för fri konsultation.

enkeltomperuker.se

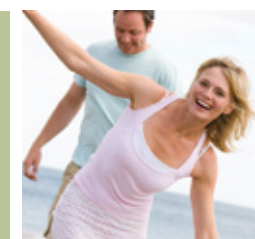
är en hemsida som bygger på den enkla idén att göra det lättare för personer som drabbats av håravfall att finna komplett information om peruker. Den innehåller bland annat information om: håravfall, bidragsregler, besök på salong, utprovning/ att välja peruk – och mycket mer. Enkeltomperuker.se utvecklas gärna! Dela gärna med dig av dina egna upplevelser av att bära peruk, skicka ett mail till oss: info@carmlundh.se

Bildmaterial: Christine Headwear och Lotus från Sentoo Collection.

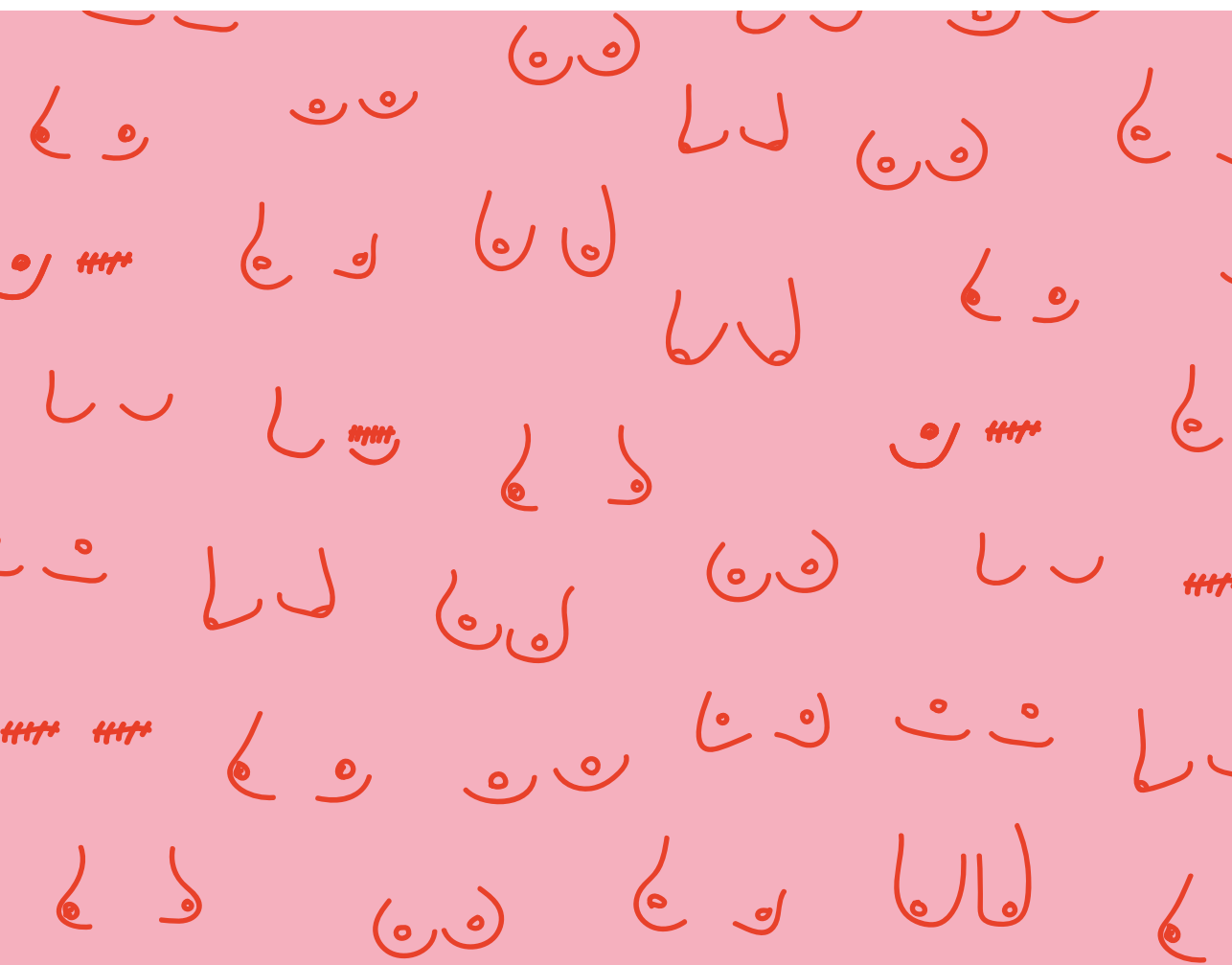
SALONGER
PERUKER & TURBANER
HÅRPRODUKTER

Varmt välkommen!
CARL M LUNDH – SALONGER OCH PARTNERS

CARL M LUNDH SALONGER – GÖTEBORG CML: 031-10 23 80 | GÖTEBORG Sahlgrenska CML: 031-41 45 10 | HELSINGBORG CML: 042-14 30 00 | JÖNKÖPING CML: 036-15 02 70 | KALMAR CML: 0480-813 69 | LUND CML: 046-14 17 70 | MALMÖ CML: 040-733 20 | STOCKHOLM Östermalm CML: 08-545 66 800 | STOCKHOLM Perukshopen: 08-20 10 06 | STOCKHOLM Fruängen CML: 08-646 46 80 | UMEÅ CML: 090-12 16 72 | VÄSTERÅS CML: 021-18 15 03 | ÖREBRO CML: 019-14 83 63.

PARTNERS – ANDERSTORP Almgrens hårvård: 0371-154 77 | BORÅS Hulta Salongen: 033-15 51 77 | ESKILSTUNA Salong LM: 016-13 27 19 | FALUN Headbanger Hairstyle: 023-197 88 | GÄLLIVARE Stinas Hårcenter: 0970-150 55 | KARLSKOGA Salong Boman: 0586-310 27 | KARLSTAD Hedwig Hårvård: 054-19 08 03 | KRISTIANSTAD Skägg & Lockar: 044-10 00 00 | LINKÖPING Fifty Fifty: 013-12 65 66 | NORRKÖPING Peggis Barbershop: 011-13 24 00 | RONNEBY Salong Astra: 0457-108 51 | SKÖVDE Hårstudion: 0500-41 31 21 | SVENLJUNGA Bergs Salong: 0325-61 10 86 | TORSÅKER Salong Pl.A: 0290-400 12 | UPPSALA Rendezvous: 018-20 90 90 | VARBERG Frisyrrörnan: 0340-133 78 | VISBY Lina Khan Est. 2017: 0790-710 710 | VÄXJÖ Hårdesign: 0470-483 90 | ÖRNSKÖLDSDVIK Salong Jacob: 0660-190 17.

Oavsett hur dina ser ut på utsidan, kommer vi alltid kämpa för att hålla dem friska på insidan. Varje dag. Året om.

Stöd oss i kampen mot bröstcancer, swisha en gåva till 900 5919

